

HELAL BELGELENDİRME İZLENEBİLİRLİK PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı, helal belgelendirmesi yapılan kuruluşların belgelendirilen ürünlerinin izlenebilirliğini sağlamaktır.

2. KAPSAM ve SORUMLULUKLAR

Bu doküman, helal belgelendirme kapsamında belgelendirmesi yapılan kuruluşlara uygulanacak izlenebilirlik unsurlarını kapsar.

Bu Prosedürün uygulanması **Uygunluk Değerlendirme Müdürü, Planlama Yöneticisi** ve **Helal Belgelendirme Komitesi** sorumluluğundadır.

3. TANIMLAR ve REFERANS DOKÜMANLAR

OIC SMIIC 2

Türk Gıda Kodeksi

4. UYGULAMA

Genel Esaslar

- Helal olarak belgelendirilmiş ürünlerin gerekli şartlara uygunluğunun sürekliliğini kontrol etmek amacıyla; ürün özelliklerine, belgelendirmeye esas teşkil eden şartlara, üründe, üretim yerinde tespit edilen uygunsuzluklara veya belgelendirilmiş ürünlerle ilgili şikayetlere bağlı olarak, belgelendirmeye esas standardın öngördüğü şartlar dikkate alınır. İzlenebilirlik belgelendirme çevriminin tamamına yayılmıştır ve rutin/rutin dışı izleme olarak iki gruba ayrılmıştır.
- İzlenebilirlik mekanizması kapsamında yapılan faaliyetler aşağıda yer alan **Tablo-1** de detaylandırılmıştır.

İzlenebilirlik Konusu	Süre (Ay veya Yıl)	İzleme Türü	Metodu
1.Gözetim	1 yıl	Rutin	Üretim yeri inceleme+ Üretim yerinden numune alma
2.Gözetim	1 yıl	Rutin	Üretim yeri inceleme+ Üretim yerinden numune alma
Yeniden Belgelendirme	1 yıl	Rutin	Üretim yeri inceleme+ Üretim yerinden numune alma
Şikayet kaynaklı	--	Rutin dışı	Üretim yeri inceleme veya Üretim yerinden numune alma veya Habersiz denetim veya Piyasadan Numune Alma veya İzlenebilirlik/Üretim kaydı talebi
Taklit-tağşiş tespiti gibi nedenlerle yapılan	--	Rutin dışı	Üretim yeri inceleme veya Üretim yerinden numune alma veya Habersiz denetim veya Piyasadan Numune Alma veya İzlenebilirlik/Üretim kaydı talebi

- Her kuruluş için hazırlanmış olan **Denetim Programında** yukarıda bahsi geçen izlenebilirlik faaliyetleri ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.
- Rutin izleme faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen gözetim ve yeniden belgelendirme ile ilgili süreçler **Helal Belgelendirme Denetim Prosedüründe** açıklanmıştır.

HELAL BELGELENDİRME İZLENEBİLİRLİK PROSEDÜRÜ

Dok. No	U-4313
Rev. No	3
Rev. Tarihi	18.01.2024

Habersiz Denetimler

5. Kuruluşumuz, Şikayet ve Taklit-tağış tespitini gibi durumlarda habersiz denetim yapar.
6. Habersiz denetimin gerçekleştirileceği tarih müşterinin ürün grupları ile bunların helale yönelik riskleri dikkate alınarak **Planlama Yöneticisi** ve **Uygunluk Değerlendirme Müdürü** tarafından belirlenir.
7. Müşteriye habersiz tetkiklerin yapılacağı ile ilgili bilgi verilir fakat tarihi ile ilgili bilgi verilmeyebilir. Bu habersiz denetimde **Teknik Denetçi** ve/veya **İslami İşler Uzmanı** tarafından helal belgelendirmeye yönelik bir şüphe ortaya çıkması durumunda ürünlerden (tercihen piyasadaki ürünlerden ancak piyasaya verilmeyen ürünler söz konusu olduğunda denetim anındaki üretimden) numune alınarak **Helal Belgelendirme Analiz Tablosu'na** göre analiz edilir.
8. Gerek denetimde gerekse analiz sonuçlarında helal belgelendirme esaslarına aykırı durumun tespiti halinde tüm bulgular, belgelendirmeye yönelik kararı alması için **Helal Belgelendirme Komitesi'ne** sunulur.
9. Bunların haricinde kuruluşumuz tarafından yapılan piyasa gözetiminde uygunsuzluk çıkması durumunda müşteriye habersiz tetkik yapılacak olup tetkik yapılana kadar helal sertifikası askıya alınır.
10. Gerçekleştirilen denetimlerle ilgili detaylar **Helal Belgelendirme Denetimi Sonuç Raporunda** kayıt altına alınır ve **Denetim Programına** işlenir.

Piyasadan Numune Alma

11. Kuruluşumuz, Şikayet ve Taklit-tağış tespitini gibi durumlarda ürünlerin satış noktalarından numune alır. Numune alımı ve analiz süreci **Helal Belgelendirme Numune Alma ve Analiz Değerlendirme Prosedürü** çerçevesinde yapılır.
12. Piyasadan alınacak numune sayısı, nerden alınacağı ve ürün grubu helale yönelik risklerde dikkate alınarak **Planlama Yöneticisi** ve **Uygunluk değerlendirme Müdürü** tarafından belirlenir. Müşteriye piyasadan numune alımı yapılabileceği ile ilgili olarak sürecin başlangıcından mutlaka bilgi verilir ve sözleşme ile garanti altına alınır.
13. Alınacak numuneler, **Helal Belgelendirme Numune Alma ve Analiz Değerlendirme Prosedürü** şartlarına uygun şekilde kuruluşumuzun onaylı laboratuvarına iletilir. Analizlerle ilgili tüm masrafların müşteri tarafından karşılanır.
14. İlgili numunedeki hangi analizlerin yapılacağı **Helal Belgelendirme Analiz Tablosu'na** göre **Planlama Yöneticisi** tarafından belirlenir ve laboratuvara bilgi verilir. Bu analizin sonucunda helal şartlarına veya insan sağlığına doğrudan risk teşkil eden sonuçla karşılaşılması durumunda **Planlama Yöneticisi** tarafından **Helal Belgelendirme Komitesi** en kısa süre içinde toplantıya çağırılır ve yaptırımın belirlenmesi sağlanır. Konuyla ilgili müşteri bilgilendirilir.
15. Bu yaptırım analiz sonucuna göre belirlenir ve kısa süreli denetim gerçekleştirme, üretim hattından habersiz numune alınması, belgelendirmenin askıya alınması ve belgelendirmenin geri çekilmesi gibi kararlar olabilir.
16. Gerçekleştirilen denetimlerle ilgili detaylar **Helal Belgelendirme Denetimi Sonuç Raporunda** kayıt altına alınır ve **Denetim Programına** işlenir.

İzlenebilirlik/Üretim Kaydı Talebinin Yapılması (Piyasada satışta bulunan ürünlerden)

17. Kuruluşumuz tarafından helal belgeli olarak piyasaya sunulmuş bir ürün/ürün grubu için Şikayet ve Taklit-tağış tespitini gibi durumlarda helal belgelendirme faaliyetlerinde yer alan bu ürünle ilgili seri numarası, lot numarası, üretim tarihi gibi bilgilerin delilleri alınarak üreticiden bu ürüne ait çeşitli kayıtlar (örneğin ilgili ürüne ait izlenebilirlik ve/veya üretim, hammadde giriş, tedarikçi bilgileri/faturaları, depolama gibi) talep edilerek incelemesi yapılır.
18. Üretici kendisinden talep edilen bu kayıtları talep saatinden itibaren en geç 72 saat içinde iletmelidir. 72 saat içinde kayıtlar iletilmediği takdirde daha ileri bir gözden geçirme olmaksızın **Planlama Yöneticisi** tarafından belgelendirme derhal askıya alınır ve en kısa süre içinde bir habersiz denetim planlanır. 72 saatten sonra kayıtlar gönderilse bile habersiz denetim yapılacaktır. Habersiz denetimle ilgili elde edilen tüm kanıt ve bulgular komiteye sunulur, belgelendirmenin durumu hakkında (askı halinin devamı, kaldırılması, belgelendirmenin geri çekilmesi vb.) kararı komite alır.
19. Bu inceleme öncelikle **Planlama Yöneticisi** tarafından yapılır ancak **Planlama Yöneticisi** ilgili ürünün kategorisinde yetkin olmadığı, daha ileri bir uzmanlığa ihtiyaç duyduğu durumlarda yetkin **Teknik Tetkikçiden** ve/veya **İslami İşler Uzmanından** destek alır.

HELAL BELGELENDİRME İZLENEBİLİRLİK PROSEDÜRÜ

20. Gelen kayıtlara, ürünün mahiyetine, doğasına, üretim metoduna, kuruluşun talep edilen bilgileri sağlama süresine vb. hususlara bakarak izlenecek yöntemle dair kararı **Planlama Yöneticisi** ve **Uygunluk Değerlendirme Müdürü** birlikte verir.
21. Müşteriye izlenebilirlik kayıtlarının istenebileceği sözleşme ile garanti altına alınır.
22. Müşteriden talep edilen bilgilerin herhangi bir sorun teşkil etmemesi durumunda ilgili kayıtlar müşteri dosyasında saklanır ve daha ileri bir işlem yapılmaz. Gerçekleştirilen işlemler ile ilgili detaylar **Denetim Programına** işlenir.
23. Alınan bilgilerde bir sorunla veya şüpheli durumla karşılaşılması halinde **Planlama Yöneticisi** kısa süreli denetim yapılmasına, üretimin görülmesi ve üretim hattından numune alınmasına karar verebileceği gibi karşılaşılan duruma göre ilgili kayıtları incelemesi için **Helal Belgelendirme Komitesi**'ni toplantıya çağırabilir. Helal üründe ortaya çıkan durumun görüşülmesini ve yaptırımın belirlenmesi sağlanır. Konuyla ilgili müşteri bilgilendirilir.
24. Bu yaptırım gelen kayıtlara göre belirlenir ve kısa süreli denetim gerçekleştirme, üretim hattından habersiz numune alınması, belgelendirmenin askıya alınması ve belgelendirmenin geri çekilmesi gibi kararlar olabilir. Gerçekleştirilen denetimler ile ilgili detaylar **Helal Belgelendirme Denetimi Sonuç Raporunda** kayıt altına alınır ve **Denetim Programına** işlenir.

İzlenebilirlik/Üretim Kaydı Talebinin Yapılması (Piyasada satışta olmayan ürünlerden/Kesimhanelerden)

25. Kuruluşumuzdan helal belgeli olarak direkt piyasada satış sunulmayan veya kesimhane olarak faaliyet gösteren kuruluşlardan Şikayet ve Taklit-tağışış tespiti gibi durumlarda üretim/kesim tarihi belirterek ilgili ürüne ait izlenebilirlik ve/veya üretim, hammadde giriş, tedarikçi bilgileri/faturaları, depolama gibi veya kesimhane ise kesimlere ait çeşitli kayıtlar (örneğin ilgili kesime ait kamera görüntüleri, izlenebilirlik ve/veya üretim, hayvan giriş kontrolleri, karkas depolama gibi) talep edilerek incelenir.
26. Üretici kendisinden talep edilen bu kayıtları talep saatinden itibaren en geç 72 saat içinde iletmelidir. 72 saat içinde kayıtlar iletilmediği takdirde daha ileri bir gözden geçirme olmaksızın **Planlama Yöneticisi** tarafından belgelendirme derhal askıya alınır ve en kısa süre içinde bir habersiz denetim planlanır. 72 saatten sonra kayıtlar gönderilse bile habersiz denetim yapılacaktır. Habersiz denetimle ilgili elde edilen tüm kanıt ve bulgular komiteye sunulur, belgelendirmenin durumu hakkında (askı halinin devamı, kaldırılması, belgelendirmenin geri çekilmesi vb.) kararını komite alır.
27. Bu inceleme öncelikle **Planlama Yöneticisi** tarafından yapılır ancak **Planlama Yöneticisi** ilgili ürünün kategorisinde yetkin olmadığı, daha ileri bir uzmanlığa ihtiyaç duyduğu durumlarda yetkin **Teknik Tetkikçiden** ve/veya **İslami İşler Uzmanından** destek alır.
28. Gelen kayıtlara, ürünün mahiyetine, doğasına, üretim metoduna, kuruluşun talep edilen bilgileri sağlama süresine vb. hususlara bakarak izlenecek yöntemle dair kararı **Planlama Yöneticisi** ve **Uygunluk Değerlendirme Müdürü** birlikte verir.
29. Müşteriye izlenebilirlik kayıtlarının istenebileceği sözleşme ile garanti altına alınır.
30. Müşteriden talep edilen bilgilerin herhangi bir sorun teşkil etmemesi durumunda ilgili kayıtlar müşteri dosyasında saklanır ve daha ileri bir işlem yapılmaz. Gerçekleştirilen işlemler ile ilgili detaylar **Denetim Programına** işlenir.
31. Alınan bilgilerde bir sorunla veya şüpheli durumla karşılaşılması halinde **Planlama Yöneticisi** kısa süreli denetim yapılmasına, üretimin/kesimhanenin görülmesi ve üretim hattından/kesim alanından numune alınmasına karar verebileceği gibi karşılaşılan duruma göre ilgili kayıtları incelemesi için **Helal Belgelendirme Komitesi**'ni toplantıya çağırabilir. Helal üründe ortaya çıkan durumun görüşülmesi ve yaptırımın belirlenmesi sağlanır. Konuyla ilgili müşteri bilgilendirilir.
32. Bu yaptırım gelen kayıtlara göre belirlenir ve kısa süreli denetim gerçekleştirme, üretim hattından habersiz numune alınması, belgelendirmenin askıya alınması ve belgelendirmenin geri çekilmesi gibi kararlar olabilir.

HELAL BELGELENDİRME İZLENEBİLİRLİK PROSEDÜRÜ

Dok. No	U-4313
Rev. No	3
Rev. Tarihi	18.01.2024

Şikayet Kaynaklı İzlenebilirlik Faaliyetleri

33. Kuruluşumuz tarafından helal alanında belgelendirilmiş olan bir müşteri hakkında müşterilerinden, nihai tüketicilerden veya diğer ilgili taraflardan (yetkili kamu kurumu vb.) şikayet alınması durumunda, [Şikayet ve İtirazların Yönetimi Prosedürü](#)'nde belirtildiği üzere konu öncelikle değerlendirilir ve araştırılır. Gerekli takdirde konu [İtiraz ve Şikayet Komitesine](#) iletilir.
34. Helal belgelendirme sürecini tehlikeye atacak bir durumun varlığından şüphe edilmesi durumunda komite, kuruluşun rutin denetim zamanı beklenmeden bir şikayet denetimi yapılmasına karar verebilir.
35. Bu denetim yalnızca piyasadan numune alma veya izlenebilirlik/Üretim kaydı talebi ile sınırlı olabileceği gibi müşterinin yerinde bir habersiz denetim ile üretim hattından numune almayı da içerebilir. Alınacak numuneler kuruluşumuzun anlaşmalı olduğu laboratuvara iletilerek [Helal Belgelendirme Analiz Tablosu](#)'na göre analize tabi tutulması sağlanır.
36. Bu denetim ve/veya analiz sonuçlarında helal belgelendirme esaslarına aykırı bir durum tespit edildiğinde belgelendirme geri çekilir ve helal belgelendirmeye dair tüm atıfların, marka ve logo kullanımlarının derhal durdurulması; helal şartlarına uymayan ürün şayet piyasadan alınan numune sonucu tespit edilmişse derhal geri çekme işlemi başlatılması; söz konusu üründen ve/veya ürün paketlerinden helal belgelendirme logosunun derhal kaldırılması talep edilir.

Taklit-Tağşiş Tespiti Kaynaklı İzlenebilirlik Faaliyetleri

37. Kuruluşumuz tarafından helal alanında belgelendirilmiş müşteriler ile ilgili [Planlama Yöneticisi](#) tarafından belirli aralıklarla sosyal medya, web kaynakları, gazete haberleri ve ilgili bakanlığın paylaştığı taklit/tağşiş listeleri takip edilerek bir uygunsuzluk tespit edilirse;
 - Taklit/tağşiş, belgelendirilmiş bir üründe ortaya çıktıysa müşteriye herhangi denetim yapılmadan bakanlık'ın listesi ile [Helal Belgelendirme Komitesi](#) belgelendirmenin iptali amacıyla toplanır. Müşteriden konuyla ilgili savunma istenir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde söz konusu belgelendirme iptal edilir, tüm marka ve logo ve helal belgelendirmeye dair her türlü atıf derhal durdurulur.
 - Taklit/tağşiş, belgelendirilmiş bir müşteride ancak helal belgelendirmenin verilmediği üründe ortaya çıktığında ise bakanlığın kamuya paylaştığı bu liste, ilgili taraf bildirimini olarak değerlendirilerek derhal firmaya habersiz denetim yapılır. Bakanlık tarafından ortaya çıkarılan uygunsuz durumun ne olduğuna göre (kasti ihlal veya özensiz davranış sonucu çapraz bulaşma vb.) bakılarak belgelendirilmiş olan ürün ve ürün gruplarından numune alınarak analiz edilir. Belgelendirmenin durumuyla ilgili karar tüm bu evrakları inceleyen [Helal Belgelendirme Komitesi](#) tarafından alınır.

Kuruluşların Takip ve İzlenebilirlik Sistem Faaliyetlerinin Kontrolü

38. Üretilen her ürünün ayrı ayrı işaretlenmesi sağlanmalıdır.
39. Her ürünün etiket bilgisi Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğine uygunluğu kontrol edilmelidir.
40. Helal Ürünlerin birim ambalajlarının ve kargo ambalajlarının özgün bir tanımlayıcıyla işaretlenmesi zorunludur.
41. Ayrıca tanımlayıcılar emniyetli, zımbalnmış, yapıştırılmış, erişilmez, silinemez olmalı ve ambalajın açıklığının ürün tanımlayıcı etiketinin ve fiyat etiketinin kapanmaması gerekmektedir.
42. İthal ürünlerinde OIC SMIIC standardı ve diğer helal ile ilgili bağlayıcı dokümanlardaki yükümlülüklerle uygun olmayan ürünlerde helal işareti kullanılamaz. İmalatçı ya da ihracatçı helal işaretleme kurallarına uygun bir işaretleme yaptıysa bu ürünlerin ithalatında başka bir işaretleme aranmaz.